

Verksamhet

Fiskodling
Flisö yttre och Flisö inre
Flisö by, Föglö

Ärende

Ansökan avser revidering av villkor i miljötillstånd för befintlig fiskodling i Föglöfjärden mellan Kaffegrunnan och Brändö Kobben samt odling av sättfisk i befintlig anläggning vid Stenudden i Flisörännan, Flisö by, Föglö kommun i enlighet med fastslagen tidpunkt för revidering i beslut ÅMH-Pn 25/13.

Ansökan avser ändring av utsläppsvillkor för utsläpp av näringsämnen till vattenmiljön genom alternativen,

- 1) införande av flexibla belastningstak,
- 2) höjning av kvävebelastningstaket, alternativt
- 3) möjlighet till överföring från belastningstaket för fosfor till belastningstaket för kväve.

Om ingetdera av ovanstående alternativ kan bifallas önskar sökanden oförändrade villkor.

Tillståndsplikt föreligger enligt 10 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen och villkoren i miljötillståndet revideras i enlighet med 22 § miljöskyddslagen.

Beslut

Avslag

ÅMHH avslår ansökan om revidering av utsläppsvillkor till den del det gäller utökade utsläpp. Övriga villkor i tillståndet behöver inte ändras. Beslut ÅMH-Pn 25/13 fortsätter därmed att gälla i oförändrad form.



Giltighet

Giltighetstiden på beslut ÅMH-Pn 25/13 förlängs däremot med 2 år till och med 31.12.2025 genom detta beslut med anledning av ärendets långa handläggningstid.

Inkommer ansökan om förnyat tillstånd innan 01.07.2025 gäller dock tillståndet tills dess att beslut om förnyat tillstånd vunnit laga kraft.

Ersättning

ÅMHHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 3 § i landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa villkor och föreskrifter så som de stadgats i beslut ÅMH-Pn 25/13.

Beslutsmotiveringar

Verksamheterna och dess placering

Genom detta beslut avslås revidering av villkor i gällande miljötillstånd för Flisö Fisk Ab, ÅMH-Pn 25/13. Beslutet och dess villkor och föreskrifter fortsätter att gälla i oförändrad form dock så att tillståndets giltighetstid förlängts med 2 år till 31.12.2025 pga lång handläggningstid för ärendet.

Därmed är lokaliseringen inte under prövning i detta beslut utan det hänvisas till motiveringar i nämnda beslut. Tillsyn som skett under tillståndstiden har heller inte påvisat behov av flytt av verksamheten.

Allmänna innehållsmotiveringar

ÅMHHM har gjort en tillåtlighetsbedömning av verksamheterna samt granskat förutsättningarna för beviljande av tillstånd. ÅMHHM

konstaterar att då tillståndshavaren vid utförandet av verksamheterna iakttar de villkor som tidigare föreskrivits, kommer verksamheterna inte leda till sådan negativ miljöpåverkan som anges i 3 §, a till g punkterna i miljöskyddslagen.

Myndigheten konstaterar att verksamhetsutövaren har påvisat tillräcklig kunskap och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. ÅMHH konstaterar vidare att företaget uppfyller kravet om verksamhetens organisation enligt 7 § miljöskyddslagen.

Detaljerade innehållsmotiveringar

Ansökan avser ändring av utsläppsvillkor genom alternativen, 1) införande av flexibla belastningstak och 2) höjning av kvävebelastningstaket, alternativt 3) möjlighet till överföring från belastningstaket för fosfor till belastningstaket för kväve.

Med flexibelt belastningstak för kväve avser sökanden att kvävet kan överskridas med högst 10 % av tillståndets årliga belastningstak, dock så att medelvärdet av den totala belastningen under tillståndperioden inte överstiger det totala belastningstaket.

Alternativt anholder sökanden om höjning av kvävebelastningstaket eller överföring från fosfor till kväve. Ansökan avser höjning av kvävetaket med 20 % jämfört med gällande villkor, vilket ska gälla enbart för odlingsplats Flisö Yttre. Om ÅMHH inte kan godkänna ökning med 20 % anholder sökanden i andra hand om den högsta möjliga höjning som myndigheten kan godkänna.

Om ingen höjning kan tillåtas söks om en överföring från fosfor till kväve så att en minskning av fosfor med en andel motsvarar en ökning av kväve med 2, dvs förhållandet 1:2, dock så att det årliga fosforbelastningstaket kan minskas med högst 5 % och kvävet höjas med 10 %.

Foderutvecklingen inom fiskodlingsbranschen har gått starkt framåt på senare tid. Det finns numera olika typer av lågfosforfoder som genom tillsats av enzym kan sänka fosforinnehållet så att fisken ändå kan tillgodogöra sig nödvändigt fosforupptag, men med mindre spill och utsläpp till vattenmiljön. Det finns även kretsloppsanpassade foder som framställs av lokalt fiskad råvara som i processen producerar foder med nettotillskott av näringsämnen tillbaka till vattenmiljön. Detta gör att fosforhalten i fodret är lägre, vilket innebär att balansen mellan fosfor och kväve i tillståndsvillkoren inte stämmer och att kvävet snabbt blir begränsande faktor, vilket sökanden anfört som underlag för sin ansökan. Myndighetens beräkningsunderlag behöver uppdateras till de moderna fodrens parametrar. För att nå kongruens mellan kväve och fosfor i de nya beräkningarna

kommer stora skillnader att ske i beräkningarna. Myndigheten bör anpassa prövningen enligt verkligheten och se till den totala miljönyttan, maximalt utnyttjat foder och maximal produktion med minsta möjliga utsläpp.

Av de föreslagna alternativen är en ren höjning av kvävet ej gångbart då det leder till enbart ökning av kvävet som visserligen höjer produktionen men är inte till nytta för vattenmiljön. Ett förhandsavgörande från Europadomstolen gällande ett muddringsärende i floden Weser, den sk. Weser- domen, har klargjort vattendirektivets tolkning. Status på ett vattenområde får inte försämrats. En höjning av kväve ökar givetvis belastningen på vattenförekomsten.

En tillåten flexibilitet i kvävebelastningstaket med en årsvariation om 10 % men oförändrat totalutsläpp under tillståndspanoden kunde tänkas vara en gångbar lösning med teoretisk nettoeffekt ur vattenmiljöns synvinkel. Men en tillfällig ökning ett år måste kompenseras ett annat år och ur produktionssynvinkel ger alternativet ganska liten nytta medan förhållandena för vattenmiljön är svåra att förutse och värdera. Därmed finner myndigheten att nyttan är liten i förhållande till risken för skada.

I vattnen runt Åland är fosfor troligen det begränsande näringsämnet stora delar av året. Detta är inte vetenskapligt fastställt, men ett högst sannolikt antagande. Föglöfjärdens vattenförekomst, nr 46 i Ålands landskapsregerings klassificering, har klassificerats som måttlig status. Förutom Flisö Fisks odlingsanläggning belastas vattenområdet av Nordic Trouts odlingsanläggning vid Rödsjär. Odlingarnas sammanlagda påverkan på vattenförekomstens status måste alltså bedömas. Vattenförekomstens måttliga status är klassificerad på basen av parametrarna fosfor och siktdjup. Klorofyll har hög status medan parametern kväve har god status. Enligt Ålands landskapsregerings webverktyg, på adressen <http://aland.smhi.se/>, ses att gränsvärdet mellan god och hög status är 312 µg/l för kväve i ytterskärgård, till viken typ Föglöfjärden hör. Fastställt värde för kväve i Föglöfjärden är 300 µg/l. Detta kunde indikera på ett visst utrymme. Statusklassificeringen beror av flera än kemikalisk-fysiska parametrar, t ex ekologisk status avseende bl a bottenfauna, makrofyter och alger mm. De biologiska faktorerna ges större tyngd vid klassificering av vattenförekomster. Det kan inte säkerställas att ett ökat utsläpp med ca 5000 kg kväve, vilket det kan röra sig om, inte påverkar bottenfauna negativt och algutväxt positivt. Ökad algutväxt leder vidare till risk för syrebrist då algerna dör, bryts ner och sedimenteras. Detta leder till döda botten. Enligt weserdomen får heller inte riskeras att försämrats status på ett vattenområde utan det är en strävan mot god status som gäller i alla vattenförekomster.

Siktdjupet i vattenförekomsten har klassificerats som måttlig och påverkas av flera faktorer. Vattenförekomsten korsas av en stor farled för handelssjöfart och fartygstrafiken bidrar till omrörning av vattnet och sätter sediment i suspension, vilket påverkar siktdjupet. Fiskodlingen bidrar ytterligare till försämrat siktdjup genom spill, fekalier och näringsbelastningen som påverkar alg tillväxt och siktdjup ytterligare. Att då tillåta ytterligare utsläpp av kväve ökar riskerna för försämring och minskar möjligheterna för uppnående av god status.

ÅMHHM bedömer att nuvarande tillståndsvillkor i beslut AMH-Pn 25/13 är ändamålsenliga för att uppnå tillräckligt miljöskydd enligt 4 kap. vattenlagen och för att bestämmelserna om vattenkvalitet i 5 kap. 9 § vattenlagen ska vara uppfyllda. Myndigheten bedömer att förändringen i utsläppsvillkor som medför ökad belastning inte kan tillåtas för att undvika risk för försämring av vattenförekomstens statusklassificering.

Sammanfattande motivering

ÅMHHM konstaterar att kravet på sökandens rätt till de erforderliga vattenområdena är uppfyllda och att platserna som avses i ansökan lämpar sig för fiskodlingsverksamhet i den omfattning som anges i tillståndsvillkoren. Vidare konstaterar myndigheten att tidigare ställda villkor utgör ett sådant skydd att verksamheterna inte står i strid med enskilda och allmänna intressen.

Fiskodlingsverksamhet medför ett nettotillskott av närsalter till havet, men då miljötillståndet innehåller villkor och föreskrifter för förebyggande av förorening och begränsning av fiskodlingsverksamhetens belastning, vilka ges med stöd av 24 och 26 §§ i miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, anser myndigheten att nyttan av att verksamheten fortsatt kan bedrivas på den avsedda platsen är betydlig i förhållande till den skada som kan följa av att verksamheten tillåts. Däremot bör utsläppen ej utökas.

Villkoren har utformats i syfte att tillse att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs. Verksamhetsutövaren svarar enligt 7 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas och för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, så även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 34 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen.



Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med bilaga 1, avgiftstabell 1 i Ålands landskapsregeringsbeslut (2018:02) om taxa för ÅMHHM.

Fiskodling > 100 ton	12961,00 €
50 % vid avslag, 9 § taxa 2019	-6480,50
<u>Annonskostnad, delgivning ansökan</u>	<u>327,36 €</u>
Totalt*	6807,86 €

*Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Besvär

Besväransvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ordförande Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besväransvisning



Ärendehantering

Ansökan

Flisö Fisk har ansökt om revidering av villkor i miljötillstånd för fiskodling.

Ansökan inkom 28.6.2018 och har kompletterats 11.2.2019.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 25 september - 21 oktober 2019 på ÅMHHM:s anslagstavla. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 25.9.2019. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

Ett yttrande har inkommit från föreningen Ålands Natur och Miljö under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHHM har inte begärt utlåtanden.

Bemötande

ÅMHHM har hört Flisö Fisk Ab avseende yttrande från Ålands Natur och Miljö. Övriga sådana handlingar som föranleder bemötande har inte inkommit. Sökanden har inlämnat sitt bemötande 11.11.2019.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHHM:s anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.